

2022-05-11

RS/856/2021

Uppföljning av regionens arbete med barnkonventionen

Övergripande

I Regionplanen uttrycks att Nuvarande och blivande föräldrar ska ges goda verktyg att ge sina barn rätt förutsättningar för ett hälsosamt liv. Vidare att ett aktivt arbete ska bedrivas för att den förstärkta vårdgarantin för barn- och ungdomspsykiatri ska uppfylls. I Regionplan har budgetramen utökats inom områdena vårdval, allmän tandvård för barn och unga vuxna, barn- och ungdomspsykiatri, kultur för barn och unga samt ungdomsmottagningarna.

I Hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhetsplan finns ett antal skrivningar som rör barn och unga. Nämnden tydliggör att åtgärder för att förebygga övervikt och fetma hos barn och ungdomar samt behandling av barnfetma behöver prioriteras. Vidare skriver nämnden att psykisk ohälsa hos barn, ungdomar och unga vuxna är en av våra viktigaste utmaningar. Region Jämtland Härjedalen behöver utveckla arbetet med förebyggande metoder och tidiga insatser. Barn och unga behöver bli sedda i ett tidigt skede. Där behöver samverkan mellan de verksamheter som arbetar med dessa grupper stärkas. En åtgärd innebär att utöka förmågan att samtala med barn och unga på deras villkor. Vidare lyfts att barnrättsperspektivet ska vara en central utgångspunkt i nämndens arbete.

Nämnden har också flera mål för sin verksamhet som barn och unga.

- Fler barn, unga och unga vuxna ska erbjudas samtalsstöd vid tecken på psykisk ohälsa.
- Alla patienter, oavsett kön eller könsidentitet, som uppsöker hälso- och sjukvården med symptom/diagnoser där det enligt forskning finns dokumenterade samband med våldsutsatt-het ska tillfrågas om de är utsatta för våld, vilket inkluderar barn- och ungdomspsykiatri.
- Andel barn 3-23 år som är listade i Folktandvården och som får en tid inom 3 mån. Det får inte vara mer försening än 3 månader från det individuellt planerade datumet.
- Öka antalet genomförda neuropsykiatriska utredningar utförda per månad (Egen regi och köpt vård). Gäller Barn och unga vuxna. 2021 ca 20 per månad. Minst 25 per månad
- Andel barn 3-23 år som är listade i Folktandvården och som får en tid inom 3 mån. Det får inte vara mer försening än 3 månader från det individuellt planerade datumet.

Inom flera målområden har resultaten varit sämre 2020-2021 vilket till stor del kan förklaras med effekter av pandemin. Inte minst där det rör sig om fysiska möten.

För att möta en del av de utmaningar som finns har Ungdomsmottagningarna fått utökad 2022 för bemanning av Psykosociala teamet.

Nämnden följer också nedan indikatorer som rör specifikt barn och unga

- Andel barn och unga som får ett genomfört första besök inom område barn, unga vuxna, inom 30 dagar.
- Andel barn och unga som får en behandling eller fördjupad utredning inom 30 dagar.
- Andel 4-åringar som har ett normalt IsoBMI Barn födda 2016: 85,1% med ett normalt IsoBMI
- Andel flickor och pojkar i årskurs 7 med god självskattad hälsa (utfall 20/21, 70%)
- Andel flickor och pojkar i årskurs 1 på gymnasiet med god självskattad hälsa (utfall 20/21, 55%)
- Klamydiafall i åldern 15 - 24 år, antal per 100 000 invånare

Flera av indikatorerna följs upp på helår.

Ett område som Region Jämtland Härjedalen behöver arbeta med i den riktning som beskrivits ovan är föräldrastödet. Studier visar att tidiga och förebyggande insatser med stöd i föräldraskapet bidrar starkt till att främja barns utveckling, en god relation mellan barn och föräldrar och är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för barns hälsa.

Då det gäller Regionala utvecklingsnämnden så har Kultur och bildning fått en ramförstärkning avseende organisationsbidrag och kultur genom scenkonst för barn och unga, vilket ger ökade möjligheter för barn och unga att ta del av kultur..

En organisation som känner till och tillgodoser barns rättigheter enligt lag om barnkonventionen.

Stöd i använda barnchecklista och genomförande av barnkonsekvensanalyser.

Dokument som rör barns rättigheter, barnchecklistan samt stöd i att göra barnkonsekvensanalyser finns på insidan.

Utbildning för att stärka den interna kompetensen om barnkonventionen

SKR utbildning Barnrättskordinator, i samordning med länsstyrelsen Jämtlands har en 4 dagars Web utbildning utförts, dec 2020-september 2021. Representanter från RJH: Samordnare BK (Carina Frykman) Barnhälsovårdsöverläkare (Anna Lundmark), Regionjurist (Sanna Othman) Samordnare Social välfärd Regional utveckling (Elin Ring, fd utvecklingsamordnare FoU Jämt), Utbildningssamordnare Barn och utbildning (Helena Danielsson) Barnskyddsteamet Barn och ungdomsklinikens representant (Catharina Bäcklund). Denna utbildning har genomförts tillsammans med länets kommuner, polisen, rädda barnen och Barnahus. För att få en gemensam och likvärdig utbildning i länet och förhoppningsvis en god samverkan mellan de olika verksamheterna. Det är sammanlagt ca 40 personer som gått utbildningen.

Planer och påbörjan finns från länsstyrelsen för ett länsövergripande Nätverk för barnkonventionen där Carina Frykman tillsammans med Anna Lundmark

Barnhälsovårdsöverläkaren ingår som regionens referensgrupp. Där planerades bland annat inför barnkonventionsdagen i november tillsammans med länsstyrelsen.

Förslag/planering för att göra en undersökning till områdesledningsgrupper. Det har tagits upp detta i Rådet för jämställd och jämlik verksamhet och fått okej att genomföra detta. Det planerades att göras i höst 2021. Men blev var inte möjligt att prioritera. Tanken är att skapa ett underlag kring hur chefer upplever att de tillgodoser barns behov och rättigheter, när det gäller information, råd och stöd samt barns rätt som anhörig mm

Barnombudssamordnaren samordnar och sammankallar till möte med alla barnombud 2 gånger per år. Det finns även en barnombudssamordnare på psykiatrin och där finns 9 barnombud. De är totalt ca 20 stycken barnombud i olika verksamheter, däribland 2 stycken i primärvården BVC, 1 akutmottagningen, 1 barnkliniken och 1 syn och hörcentralen. Det finns ett tydligt uppdrag för barnombuden (Centuri 44713). Barnombuden ger stöd i barnrättsfrågor, samt följer upp och informerar på APT som en stående punkt på dagordningen. Det finns ett behov av att utöka antalet barnombud. Utifrån ett barnrättsperspektiv bör det finnas ett barnombud i alla verksamheter.

E-utbildning om barnkonventionen ligger i Saba Cloud.

Totalt har 340 stycken av personalen gått E-utbildningen.

Politiker erbjöds digital utbildning om barnkonventionen av SKR. De finns även dokument som heter berör ärendet barn. Här får verksamheten vägledning hur de beskriver ärenden ur ett barnrättsperspektiv. De står även i regler för ärendehantering att tjänsteskrivelser ska innehålla en beskrivning av hur beslutet påverkar barns rättigheter, alt en motivering varför det inte gör det.

En hälso-, och sjukvård-tandvård som identifierar och ger adekvat hjälp till särskilt utsatta barn. (14 kap 1§SoL)

Aktivitet

Webb utbildning "Vera" i Saba Cloud om oro för barn som far illa

Totalt har 216 stycken av personalen gått utbildningen.

2020 var det 667 stycken dirieförda orosanmälningar. Orosanmälan ska göras då minsta misstanke om oro för barnet finns, vi har anmälningsskyldighet (14 kap § SoL). 2021 hade 633 stycken orosanmälningar diarieförts. Siffran sjunker då man tittar på hur många som är journalförda i Cosmic.

I verksamheten beaktas barns rättigheter att skyddas mot våld genom att verksamheten följer rutinen att ställa frågan om våld. Om en vuxen person är utsatt för våld ska frågan ställas om det finns barn i familjen. Finns barn ska en orosanmälan göras. Verksamheten utbildar även hur personalen ska dokumentera patientsäkert i Cosmic vid en orosanmälan. Rutin finns hur en orosanmälan görs och dokumenteras patientsäkert. Blanketter till orosanmälan finns lättillgängligt på fler ställen. Nu finns även en inplastad förenklad checklista för hur en orosanmälan går till för ambulanspersonalen.

En hälso-och sjukvård som ger råd, information och stöd till anhöriga barn. (2g§ HSL)

Utbildning genomförs löpande i BRA-samtalsmetoden. Sedan 2020 driver regionen ett arbete för att utveckla arbetet med BRA-samtal, Barns rätt som anhöriga, vilket handlar om att uppmärksamma och stötta barn som anhöriga till föräldrar eller annan vuxen omsorgsperson med missbruks- eller spelproblem, med allvarlig fysisk sjukdom eller skada, som har en psykisk sjukdom eller psykisk funktionsnedsättning eller som oväntat avlider. Utvecklingsarbetet har nu resulterat i att regionen har två egna utbildare i samtalsmetoden BRA-samtal, vilket är mycket positivt. I december-21 internutbildade regionen 5 medarbetare från psykiatrin. De finns nu ca 20 personer med BRA utbildning. Psykiatrins barnombudssamordnare pratade om BRA samtalsmetoden på psykiatrins fokusvecka (v 40). De gjorde även en kortare film om detta som kan spridas i verksamheterna.

Nya bestämmelser om förebyggande av våld i nära relationer och om barnfridsbrott. 1 augusti 2021 infördes ett nytt brott, barnfridsbrott som innebär att det blir straffbart att utsätta ett barn för att bevittna vissa brottsliga gärningar, såsom vålds- och sexualbrott, i en nära relation. Vad gäller hälso-och sjukvården införs ett krav på att hälso- och sjukvårdspersonalen särskilt ska beakta ett barns behov av information, råd och stöd om barnets föräldrar eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med utsätter eller har utsatt barnet eller någon närstående till barnet för våld eller andra övergrepp. Socialstyrelsens meddelandeblad ligger på insidan tillsammans med övriga barnfrågor. De har även skickats till chefer i verksamheterna för att uppmärksamma barnfridsbrottet. Frågan kring detta ska uppmärksammas har diskuterats på rådet för jämställd och jämlik verksamhet. Under fliken våld i nära relation samt under barnrättsfrågor ligger socialstyrelsens meddelande bland ang detta.

Övrigt

Barnkonventionen har en stående punkt på Folkhälso-z möten.

Under vecka 47 anordnas en årlig uppmärksamhetsvecka för våld i nära relation samt för att uppmärksamma barnkonventionsdagen. Tillsammans med länsstyrelsen och Rädda barnen anordnades en halv digital utbildningsdag som handlade om: Hur får vi en skola för alla barn? Från Östersunds kommun medverkade skolläkare mm från barn och elevhälsan.